

14. ASISTENȚĂ JURIDICĂ GRATUITĂ ÎNTR-UN PROCES

A. Ce este ajutorul public judiciar?

Ajutorul public judiciar reprezintă o formă de asistență acordată de către stat, este o modalitate prin care se asigură dreptul la un proces echitabil, prin care se garantează accesul egal la actul de justiție în vederea realizării unor drepturi sau interese legitime pe cale judiciară, inclusiv pentru executarea silită a hotărârilor judecătorești sau a altor titluri executorii. Temeiul juridic al acordării ajutorului public judiciar este **OUG 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă**.

B. Pentru ce se poate acorda?

Ajutorul public judiciar poate fi acordat sub formă de:

- plata onorariului unui avocat care să acorde asistență juridică înaintea demarării unui proces sau în timpul unui proces.
- plata expertului, a traducătorului sau interpretului.
- plata onorariului executorului judecătoresc.
- scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări de la plata taxelor de timbru în cadrul unui proces sau în faza de executare silită.

C. Cine poate beneficia de ajutor public judiciar?

Ajutorul public judiciar poate fi solicitat de orice persoană fizică care nu poate face față cheltuielilor ocazionate de proces fără a pune în pericol întreținerea sa ori a familiei sale.

- Condițiile generale cerute de lege sunt ca venitul mediu net lunar **pe membru de familie**, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, să se situeze sub nivelul de 300 lei, caz în care sumele se avansează în întregime de către stat.
- Dacă venitul mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează între 300 lei și 600 lei, sumele de bani care constituie ajutor public judiciar se avansează de către stat în proporție de 50%.
- Ajutorul public judiciar se poate acorda și în alte situații, proporțional cu nevoile solicitantului, în cazul în care costurile certe sau estimate ale procesului sunt de natură să îi limiteze accesul efectiv la justiție.
- Valoarea ajutorului public judiciar acordat, separat sau cumulativ, în oricare dintre forme nu poate depăși în cursul unei perioade de un an, suma maximă echivalentă cu 10 salarii minime brute pe țară la nivelul anului în care a fost formulată cererea de acordare.
- Se consideră membru al familiei și persoana care are domiciliul ori reședința comună și gospodărește împreună cu solicitantul, copiii sau alți descendenți în linie directă ai acestuia în vârstă de până la 18 ani aflați în întreținerea solicitantului, precum și copiii

sau alți descendenți în linie directă în vârstă de peste 18 ani, dar nu mai mult de 26 de ani, dacă se află în continuarea studiilor și în întreținerea solicitantului.

D. Cum se solicită ajutor public judiciar?

Persoana interesată va depune o cerere în scris la care va atașa acte din care să rezulte veniturile și cheltuielile cu întreținere sau alte cheltuieli, o declarație pe propria răspundere, neautentică, prin care va preciza dacă în cursul ultimelor 12 luni a mai beneficiat de ajutor public judiciar, în ce formă, pentru ce cauză, precum și cuantumul acestui ajutor.

Tot instanței de judecată i se va adresa și cererea pentru scutirea, reducerea sau amânarea de la plata taxelor judiciare datorate în faza de executare silită.

Pentru desemnarea unui avocat din oficiu, cererea se adresează fie la instanță fie la baroul local de avocați (respectiv serviciul SAJ din cadrul Baroului).

E. Ce pot face victimele violenței în familie în acest sens?

Victimele violenței în familie pot solicita desemnarea unui avocat din oficiu sau a unui avocat ales care să le asiste/reprezinte în procesul privind emiterea ordinului de protecție în temeiul art. 6 lit. e) coroborat cu art. 27 alin. 3 din Legea 217/2003 republicată. În situația în care au un avocat cu care doresc să meargă mai departe însă nu au posibilitatea financiară de a achita onorariul, acestea pot formula cerere de ajutor public judiciar prin avocat ales în temeiul art. 6 lit. e), art. 27 alin. 3 din Legea 217/2003 republicată coroborat cu art. 6 lit. a) din OUG 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă (acest lucru este valabil în situația în care avocatul ales este de acord cu onorariul pe care îl va stabili statul în dosarul respectiv).

Femeile (și nu numai) care se confruntă cu situații deosebite asociate cu violența în familie pot solicita ajutor public judiciar în procesele de (fără ca enumerarea să aibă caracter limitativ ci cu titlu de exemplu) divorț, stabilirea custodiei, domiciliului, programului de vizitare pentru minori, partajului, evacuare și alte cauze.